

СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ У ЧЕХІЇ

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності в Україні є вагомим інструментом підтримки малого бізнесу, однак щороку вона опиняється під загрозою зникнення. На вимогу Міжнародного валютного фонду, з метою усунення податкових розривів спрощену систему рік у рік переглядають і роблять спроби відмінити. Однак, якщо зважити на практику європейських країн, у яких малий бізнес, як і в Україні, становить понад 90 % підприємств, то кожна з них має дієві схеми підтримки малого підприємництва, які впроваджені аналогічно до вітчизняної спрощеної системи. Розглянемо для прикладу систему підтримки фізичних осіб-підприємців у Чехії. Малий бізнес у Чехії має велику підтримку з боку держави. Закони в області приватного підприємництва та інших видів бізнесу в Чехії досить зрозумілі і прості. Головні положення про ведення бізнесу в Чехії викладені в *Zákon o živnostenském podnikání (ŽZ)* - Законі про підприємництво [3].

Приватний індивідуальний підприємець (*OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná*) здійснює свою діяльність на підставі § 2 *ŽZ* самотійно, від власного імені і під свою відповідальність на підставі ліцензії (*Živnostenský list*). До *OSVČ* (приватний підприємець у Чехії) відносяться фізичні особи, основним доходом яких є самотійне виробництво або інша діяльність. *OSVČ* може бути «*živnostník*» – людина працює за ліцензією. Виключення становлять по § 3 *ŽZ* – адвокати, стоматологи, лікарі, художники, екзекутори, проведення різних лотерей або азартних ігор, ветеринари або хлібороби і багато інших [3].

Як і в Україні, фізичні особи підприємці мають можливість застосовувати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. Так як і в Україні (підприємці 1 та 2 груп спрощеного оподаткування), приватні підприємці в Чехії здають звітну податкову декларацію один раз на рік, до 1 квітня та звіт про соціальне страхування до 30 квітня. Спрощена система ведення бухгалтерського обліку, подібна до вітчизняної, при річному обороті менш 25000000 чеських крон ведеться *daňové evidence*-податковий облік у вигляді книги доходів, або *Jednoduché účetnictví* – спрощений бухгалтерський облік.

Аналогічно до вітчизняних підприємців на спрощеній системі оподаткування, приватний підприємець у Чехії зобов'язаний, навіть при відсутності доходу від бізнесу, заплатити мінімальні (*sociální a zdravotní pojištění*) соціальні та медичні страхові внески. Соціальні внески для індивідуального підприємця у Чехії складають 13,5 %, у медичний страховий фонд 29,2 %. Прибутковий податок індивідуального підприємця у Чехії – 15 %.

Соціальні внески та медичне страхування необхідно сплачувати щомісячно, а податок на прибуток раз на рік до 31 березня. У порівнянні з вітчизняної практики слід зауважити, що підприємці 1 та 2 груп також платять єдиний податок до 10 % і 20 % відповідно від мінімальної заробітної плати та 22 % єдиного соціального внеску, навіть при відсутності доходу.

При доході від підприємницької або іншої незалежної дохідної діяльності до 414 000 крон, податок на прибуток становить 0 крон. При доході понад 414 000 податок розраховується виходячи зі ставки 15 % за вирахуванням усіх витрат, які понесла фізична особа-підприємець за звітний період, враховуючи податкові знижки.

Також варто відмітити, що з 2016 року переважна більшість підприємців у Чехії зобов'язані вести електронний облік виручки від реалізації. В Україні на законодавчому рівні від обов'язкового застосування реєстратора розрахункових операцій звільняються фізичні особи-підприємці 1 групи спрощеного оподаткування та 2 групи з оборотом до 1 млн грн. У Чехії для з'ясування необхідності вести чи не вести підприємцю електронний облік виручки необхідно подати заявку на розгляд до податкової з описом характеру діяльності. Вартість розгляду такої заявки 1000 крон і розглядається вона протягом трьох місяців. Тільки на її підставі можна не застосовувати реєстратор розрахункових операцій [2].

Аналогічно до України в Чехії існує практика спрощеного електронного реєстрування індивідуальних підприємців через схожу систему «єдиного вікна», таким чином подати документи на реєстрацію можна електронною поштою. Однак на відміну від України цей процес займає до 20 днів [2].

Таким чином, проаналізувавши систему підтримки фізичних осіб-підприємців у Чехії слід зважити на наявність багатьох спільних моментів з вітчизняною спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності, зокрема в наявності спрощеної форми обліку у вигляді книги доходів, річний звітний період і наявність обов'язкових соціальних платежів, навіть за відсутності доходу.

Список використаних джерел

1. Бізнес у Чехії [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.businessinfo.cz/ru/finansy-podderzka/podderzka-biznesa.html>
2. Электронный учет выручки в Чехии: 5 фактов, которые важно знать [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://420on.cz/immigration/business/52277-elektronnyy-uchet-vyruchki-v-chehii-5-faktov-kotorye-vazhno-znat>
3. 455 ACT of 2 October 1991 on licensed trade (the Trade Licensing Act) [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>